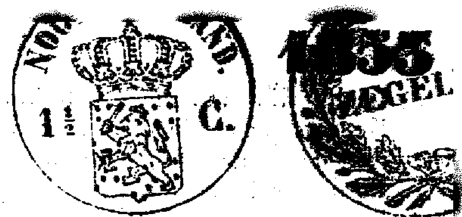
No 1828

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden, enz.* FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 27 APRIL.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 26 April.

Wij hebben onlangs gezien welke partijen, en welke beweegredenen tot den kamp tegen de katholieke kerkregeling in meerdere of mindere mate hebben bijgedragen. Ook is het belangrijk een oogenblik stil te staan bij de wijze, waarop de strijd is gevoerd; want daarin is veel dat ieder onbevooroordeelde met leedwezen zal vervullen, en dat aan allen, zoowel aan Katholieken als Protestanten, tot leering en waarschuwing moet strekken.

Wij rigten ons tot elken Protestant, die in de jongste beweging nog kalmte genoeg heeft over gehouden, om zijn hart in vrede te bezitten, deze vraag: Gedoogt de christelijke waarheid, dat hare volgelingen zich overgeven aan zoo groote hartstogtelijkheid, dat zij tot liefdeloosheid overgaat, als wij hebben waargenomen bij niet weinigen onzer protestantsche landgenooten? Of wil niet liever die christelijke waarheid, al mogt men ook door de ergste vijandelijkheid worden getergd, dat men rustig blijve en gelaten, gelijk de Katholieken dat gebleven zijn, voor hunne bestrijders biddende: Heer, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen? Wij wijzen op de opgewondenheid van genen, en op de kalmte van dezen als op een feit; overtuigd, gelijk wij zijn, dat in beider gedragslijn iets is, wat op den onpartijdigen toeschouwer een ontwijfelbaren indruk moet maken. Wat ons betreft, wij aarzelen niet ten minste dit te getuigen, dat zoo onze geloofsgenooten zich konden laten verleiden tot onverdraagzame handelingen, als wij van sommige onzer landgenooten in de jongste dagen hebben ondervonden, wij, wel verre van ons daarop te beroemen als op prijzenswaardige geloofsdaden, gelijk door sommigen gedaan wordt, integendeel in onze verlegenheid ons zouden haasten, om haar zoo veel en zoo spoedig mogelijk in de vergetelheid te brengen.

Intusschen men meene niet, dat wij ten laste leggen aan alle protestantsche landgenooten, wat nu onlangs betreuringswaardigs is geschied. Wij zijn daarvan zoo verre verwijderd, dat wij zelfs de meesten van hen, die aan de beweging deel hebben genomen, verschoonen. De menigte toch handelde slechts uit misverstand, omdat zij door valsche voorstelling was misleid. Wij hebben haar alzoo geen verwijt te doen. Konden onze geloofsgenooten in het stuk van godsdienst zich laten diets maken wat de protestantsche bevolking heeft verontrust; de Katholieken zouden met gelijken angst, met niet minder groote siddering zijn bevangen geweest. Maar wij meenen toch te mogen betwijfelen, of ten minste van onze predikstoelen ooit een kreet van liefdeloosheid zou kunnen uitgaan, om inbreuk te maken op het grondwettig regt. En zoo al iemand onzer bedienaren zich vergeten mogt, om op de plaats, waar hij waarheid en liefde moet verkondigen, tot onregt en tweedragt aan te sporen; hij zou, om de miskenning zijner verhevene roeping, noch de afkeuring zijner weldenkende geloofsgenooten, noch de berisping zijner kerkelijke overheid ontgaan.

Wij stellen dan, en met regt, ter zijde dat groote gedeelte der bevolking, dat slechts door verrassing is gebragt tot hetgeen het niet zou hebben gedaan, als het met kennis van zaken had kunnen oordeelen. Maar behalve deze menigte, die slechts door misverstand in de agitatie werd betrokken, is er een niet minder aanzienlijk getal Protestanten, dat óf aan de agitatie vreemd bleef, óf zelfs haar vijandig was. Wel is waar het cijfer van 50,000 onderteekenaren op de petitien van Amsterdam is groot en boezemt een zekeren eerbied in. Nogtans als men let op het rumoer, dat op straat, in de pers en zelfs binnen de kerken is gemaakt; als men weet hoe kinderen, vrouwen, dienstboden en dienstbaren van allerlei soort tot het teekenen met zekeren aandrang zijn uitgenoodigd; als men ondervindt, dat niet weinigen, wat trouwens steeds moeijelijk te verhinderen is, hunne namen op verscheidene petitien hebben geplaatst; dan verliest het respektabel cijfertal iets van zijne waarde, en dan komt men tot de overtuiging dat een groot deel der protestantsche bevolking daaraan het bewijs zijner goedkeuring heeft onthouden. En dat deel nu van Nederlands hoofdstad blijkt nog al talrijk te zijn, en onderscheidt zich daarenboven door beradene zelfstandigheid.

Maar als wij nu uit dezen strijd afzonderen én hen, die er slechts uit misverstand aan deelnamen, én hen, die er zich buiten hielden; dan blijft er van de agitatie overig, waartegen strijd te voeren pligt is, slechts de hoofdlieden, die wij niet allen op eene lijn plaatsen.

De *Fakkel* komt natuurlijk aan het hoofd in gezelschap van de reeds bij den eersten oorlogskreet door hem verstotene *orthodoxen*. Het zijn deze twee fraktiën der beweging die zich waarlijk moeite hebben gegeven om zich door wapenen te onderscheiden, die noch de toets van het gezond verstand, noch de toets der loyauteit kunnen doorstaan. Met leedwezen hebben wij in hun gevolg zien optreden een aanzienlijk deel der predikanten, waaronder sommigen, die wij steeds hooge achting hebben toegedragen, en die wij niet hadden verwacht op dat strijdveld met gevelde lans te zullen ontmoeten. Zij werden aangevoerd door eenige *behoudslieden*, die achter het scherm bleven, en niemand der hunnen aan den kamp in 't open veld hebben gewaagd buiten den Utrechtschen professor, die blijkbaar niet geweten heeft wat hij deed. Want naauwelijks had hij de beweging gaande gemaakt, of hij haastte zich, zelfs in het vuur van den eersten aanval, om in den vreemde op het door hem veroorzaakt rumoer laag neer te zien, en haar »*la foule grotesque des fanatiques*" te noemen, een woord dat *wij* nooit en in geen geval zouden willen bezigen.

Want die zoogenaamde »*foule grotesque des fanatiques*" van professor Vreede heeft geene andere schuld, dan hare onbekendheid met de aangelegene zaak. En ook aan deze onbekendheid heeft zij eigenlijk geen schuld. Zij komt voor rekening van hen, die zich opwierpen om haar voor te lichten en te onderwijzen, en in plaats daarvan haar voor heilige waarheid sprookjes en fabeltjes van *Moeder de Gans* hebben aangeboden. In hoe vele schriften, in rijm en onrijm, hebben zij de kerkregeling niet afgeschilderd als een soort van *blaauwbaart*, den menschenslagter, en als een *reus*, die zich met kinderenvleesch voedt? Wat wonder dan, dat die kerkregeling angst en siddering heeft gebaard bij hen, die dat als waarheid opnamen, gelijk het hun in vollen ernst voor waarheid werd opgedrongen? Wat wonder dat eene onbegrijpelijke vrees, als eene vuurvlam door een loeijenden storm voortgejaagd, van huis tot huis, van stad tot dorp oversloeg, en op de vleugelen van stoom en telegraaf het gansche land in lijden bragt, als hadde Attila met zijne woeste horden aan onze grenzen post gevat, om have en goed van den landgenoot te vuur en te zwaard te verwoesten?

Is het niet treurig dat zulke middelen zijn gebezigd, om, zoo het heette, het protestantsch geloof te verlevendigen? Wij zijn intusschen overtuigd, dat onze protestantsche geloofsgenooten met ons daarin noch de leer van Christus, noch die des Evangelies erkennen, noch door zulke middelen de waarheid en het leven zoeken.

[illegible] tisme te doen. Het hoofddoel bij velen was slechts eene *politieke reaktie*. En om die *politieke reaktie* heeft een der aanvoerders zich niet ontzien zijne strijdgenooten voor gansch Europa te bespotten! En om die *politieke reaktie* is de rust van het land gewaagd *nota bene* door behoudslieden en zich noemende *anti-revolutionnairen* in koalitie met de *Fakkel*!

Dat is droevig, helaas! Men denke niet, dat wij juichen bij die *prostitutie* van een deel van het Nederlandsche volk! o Neen! ons hart bloedt er bij; want wij maken deel uit van dat Nederlandsche volk. Nederland is ons vaderland. Zijn roem is onze roem, en geen smet wordt er op geworpen, die niet ons pijnigt.

Dan genoeg voor heden. Wij hebben getracht den strijd te karakterizeeren, die deze dagen onze kalme en rustige bevolking heeft gejaagd. Wij hebben getracht het aandeel aan te wijzen, dat daarin door verschillende partijen genomen is, en de wijze waarop de beweging door het gansche land is verspreid. Wij achten het ongeoorloofd om den strijd op te vatten op het terrein, waarop hij ons aanvankelijk is aangeboden. Wij zullen het veld der volksagitatie niet betreden. En zoo wij ons voor stellen te strijden; het zal alleen zijn, tegen wapenen, waaraan de parlementaire diskussiën in de Kamer eenige waarde hebben gehecht.

Wij lezen in een nieuw Haagsch blad de *Grondwet* genaamd, het volgende:

»Volgens den *Echo Universel* zou de portefeuille van Koloniën aan den heer Rochussen aangeboden, doch door dezen geweigerd zijn.

»Wij voegen daarbij, dat indien onze informatiën juist zijn, aan den heer Rochussen moet zijn aangeboden de portefeuille van Buitenlandsche Zaken, met den last tevens om een nieuw ministerie zamen te stellen. De heer Rochussen moet echter, voor het een zoowel als voor het ander bedankt hebben, en eene verandering van ministerie in de gegeven omstandigheden niet hebben goedgekeurd.

»De vertegenwoordigers der buitenlandsche mogendheden, in deze residentie verblijf houdende, hebben allen, in de afgeloopen week, hunne opwachting gemaakt bij de afgetreden ministers.

»De Fransche gezant, baron d'André, heeft hierop alleen eene uitzondering gemaakt. Dit is des te opmerkelijker, als men in aanmerking neemt, dat de gezant van den Keizer der Franschen het ontslag en de vervanging van het ministerie, *reeds des ochtends ten 10 ure van den 19 dezer naar Parijs heeft gezond*, ofschoon de afgetreden ministers en het publiek hun ontslag eerst *des avonds* vernamen.

»Wij vernemen dat, toen de heer van Bosse de portefeuille van Financiën aanvaardde, hij in de schatkist aanwezig vond, eene som van *f* 800,000, en de verpligting om de renten van de nationale schuld te betalen.

»Bij de overgave dier portefeuille aan den heer van Doorn, bevond zich in 's Rijks schatkist eene som van *vijftien millioen guldens*, en eene aanwijzing op het departement van Koloniën van *veertien millioen guldens*.

»En evenwel zijn er inmiddels aanzienlijke sommen nationale schuld geamortiseerd; zijn belastingen in bedrag verminderd, en is ééne belasting geheel afgeschaft.

»Dit verschil van cijfers drukt, op eene welsprekende wijze, het verschil uit van de administratie van Hall, en de administratie van Bosse."

Het *Parijsche* blad de *Univers* beschrijft in een hoofdartikel op de volgende wijze de jongste gebeurtenissen in ons land. Het doet ons leed, dat het artikel wat te warm is gekleurd; omdat het overigens blijk geeft met onzen toestand goed bekend te zijn:

»De anti-katholieke beweging, in Nederland verwekt ter oorzake der herstelling van de bisschoppelijke hierarchie, heeft verschillende oorzaken, en men zou zich zeer bedriegen, zoo men er alleen [illegible] van afkeer en kalvinistische onverdraagzaamheid in wilde zien. Het [illegible] afkeer en die onverdraagzaamheid spelen er een groote rol in, en men kan zelfs aannemen, dat bij slot van rekening die beweging ten doel heeft, om die aloude onverdraagzaamheid te herstellen, welke in het verleden de republiek der vereenigde provinciën zoo zeer heeft geschandvlekt; maar het is niet minder waar, dat hetgeen tegenwoordig in dit land plaats grijpt, even zoo goed het werk is der politieke hartstogten als van de protestantsche vooroordeelen.

Onze lezers, die met eenige opmerkzaamheid de artikelen hebben gadegeslagen, die wij nu en dan over Holland hebben medegedeeld, weten, dat er in dit land twee partijen bestaan, lijnregt tegen elkander over, en die elkander een onuitroeibaren haat toedroegen, maar wier haat zich vereenigt tot eene vlam, zoodra het Rome geldt, of wat maar den naam draagt van Katholiek, of den katholieken invloed in de wereld tracht te bevorderen. Deze partijen onderscheiden zich elk door een naam; de eene heet die der *Orthodoxen*, de andere die der *Geheime Genootschappen*. De eerste staat onder den heer Groen van Prinsterer, lid van de Tweede Kamer; de tweede volgt het vaandel van den heer van

Isselt, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. De eerstgenoemde streeft er naar, om weder in te voeren, de heerschappij van het leerstelsel in 1618 op de Dordtsche Synode vastgesteld, overeenkomstig den onbesuisden wil van Prins Maurits van Oranje; de laatste daarentegen is met hevigheid tegen dit leerstelsel gekant en tegen alles, wat op deze Synode is aangenomen; met al zijn magt verzet zij zich tegen de pogingen der orthodoxe partij, om alle Protestanten in eene enkele godsdienstige geloofsbelijdenis te vereenigen, en houdt niet op de geheele en onbeperkte vrijheid van den menschelijken geest te prediken.

Op het staatkundig terrein zijn deze partijen niet minder verdeeld. De orthodoxen eischen op ondubbelzinnige wijze de wederinvoering van het regeringssysteem vóór 1798, het jaar van de emancipatie der Nederlandsche Katholieken; zij arbeiden derhalve aan de herstelling der kalvinistische godsdienst als godsdienst van Staat, onder welker heerschappij alle andere belijdenissen *slechts geduld* zouden worden. Een zoodanige staat van zaken zou zich zeer gemakkelijk verdragen, naar het beweren nog heden ten dage van de orthodoxe organen, met wij weten niet welke beginselen van het representatief bewind, aan welke die partij, belangshalve, haar hulde blijft bewijzen. Het zal echter moeijelijk vallen die eischen aannemelijk te maken, en wat ons betreft, wij begrijpen volstrekt niet hoe men een representatief regeringsstelsel zal kunnen dienstbaar maken aan het stelsel voor 1798 in Holland in zwang.

De partij der geheime genootschappen, heeft daarentegen een afschuw van het oude regeringsstelsel 't welk de orthodoxe partij weder wil invoeren, en dat uit een politiek oogpunt beschouwd niets anders was dan een oligarchiesch despotismus. In den grond zijn de opposanten der geheime genootschappen demokraten, en fanatieke demokraten, die veel overeenkomst hebben en meer dan men denkt met de revolutionnairen en socialisten van Zwitserland. Zij maken parade met eene zekere voorliefde voor het Huis van Oranje, maar de woorden, die ze zich van tijd tot tijd laten ontglippen, verraden den geest die hen bezielt. Bij elke gelegenheid waren ze en zijn nog de warme verdedigers der revolutiën die Europa hebben verwoest, der Fransche, der Hongaarsche, der Italiaansche revolutiën, en om alles met een woord te zeggen, een harer organen bedreigde weinige dagen geleden den Koning der Nederlanden met het lot van Lodewijk XVI en den laatsten der Stuarts, indien hij nu niet ten aanzien van Europa Zijne Heiligheid Pius IX een slag in het aangezigt gaf."

Om te weten, welk nieuw politiek systeem de partij der geheime genootschappen in Holland wil invoeren, is het genoeg het politiek stelsel te kennen, 'twelk de socialistische demokraten in Frankrijk, Duitschland, Italië en Zwitserland hebben trachten te doen zegepralen.

Dit zijn nu de twee partijen die tegen de Katholieken een geweldigen oorlog verwekken; maar behalve deze twee zijn er nog andere, die men dient te kennen om den aard en de beteekenis te begrijpen van hetgeen thans in Holland gebeurt. Zeggen wij al aanstonds een woord over eene oude partij, die beschouwd kan worden als de voortzetting der oligarchische partij van vroeger, en die, om 't bij zijn regte naam te noemen, slechts tracht om te behouden hetgeen ze bezit en weder in haar magt te krijgen de voordeelen en voorregten, welke de orde van zaken in 1848 ingevoerd haar heeft doen verliezen. Die nieuwe orde van zaken gaf den doodslag aan die dusgenaamde behoudende partij. Dewijl deze partij geene wezenlijke regerings-beginselen had, en niets anders in 't oog hield dan hare bijzondere belangen en die harer kaste, had zij in het hart der natie geene wortelen geschoten; op het eerste geblaas van den storm werd zij dan ook omvergeworpen en verstrooid, en sedert dien tijd er zelfs niet in hebbende kunnen slagen om zich als politieke partij te reorganiseren, was zij, tegen wil en dank, gemengd in de gelederen van de regeringspartij welke het laatste ministerie vertegenwoordigde, in wier triomf haar val was geweest. Ofschoon zich onderwerpende aan deze treurige noodzakelijkheid, hield ze niet op in haar hart met tegen te spreken en te werken, hoewel zeer behoedzaam en langs sluipwegen, aan de omverwerping der partij, met welke ze echter in de Kamer gewoonlijk meestemde, hopende alzoo hare wederoptreding mogelijk te maken, en gereed te zijn tegen den dag, dat het ministerie zijn plaats zou moeten inruimen.

Wij hebben gezegd, dat de dusgenoemde behoudende partij bij de Nederlandsche natie geene wortelen heeft geschoten. Evenwel bestaat er eene soort van *kaste*, in wier boezem ze een steun vindt. Wij hebben namelijk op het oog die protestantsche leeraars of *dominees* (zoo noemt men ze in Holland), en hun getal is groot, die noch de orthodoxe partij, noch die der geheime genootschappen zijn toegedaan. Ze zijn over het algemeen hupsche menschen, lieden *comme il faut*, die zich rustig houden, wekelijks meer of minder welsprekend hun leerrede opzeggen, voor het overige geen rumoer of schandaal verwekken, en volkomen te vrede zijn met hetgeen er nog rest van den luister des voormaligen protestantschen Staats, maar daarom juist het meest betreurende de nieuwigheden, welke het ministerie-Thorbecke schijnt te willen invoeren. Voornamelijk zijn ze tegen zijn ontwerp van armverzorging, een ontwerp voor 't overige, dat de Katholieken evenzoo met al hun magt bestreden hebben. Zij sidderden bij de bloote gedachte van het outwerp van wet op de regeling van het onderwijs, 'twelk dit Ministerie der Kamer zou aanbieden, wijl dit ontwerp, zeide men, wel eenige artikelen kon behelzen ten doel hebbende de afschaffing der theologische fakulteit aan de akademien. Zij vreesden daarenboven, dat vroeg of laat de zaken der protestantsche eeredienst, niet meer door een afzonderlijk ministerie zouden beheerscht worden, en dat men ze voor goed aan het ministerie van finantien zou toevoegen, 't welk zeer op bezuiniging gesteld was. Van daar hadden deze *dominés* een afschrik van het ministerie-Thorbecke, die echter den afkeer niet verminderde, dien zij ter eener zijde voor de orthodoxe partij en ter andere zijde voor de geheime genootschappen gevoelde. Men ontwaart met welke draden deze protestantsche leeraars gehecht zijn aan de dus genoemde konservatieve partij.

De bijzonderheden die wij hebben aangeduid bewijzen dat zoo de vijanden der Katholieken in Holland talrijk zijn, de tegenstanders van het laatste ministerie nog menigvuldiger zijn. Het had tegen zich de orthodoxe partij, de partij der geheime genootschappen, de partij der zoogenoemde behoudsmannen en de partij der tevreden *dominés*; de Katholieken daarentegen werden, over 't algemeen slechts gelasterd en vervolgd door de piëtisten of orthodoxen en de raddraaijers der geheime genootschappen.

Zoodanig nu was de stand van zaken, toen de tijding kwam van de herstelling der katholieke hierarchie, — de gelegenheid was te schoon om niet de handen ineen te slaan tegen het ministerie, door tegen hem de vooroordeelen der protestantsche bevolking te wapenen; men haastte zich om ze aan te grijpen. Men kon het niet doen zonder zich schuldig te maken aan eene schreeuwende onregtvaardigheid jegens de Katholieken, maar die onregtvaardigheid was een lokaas te meer voor de twee partijen, welke de haat tegen het Katholicismus verteert. Het ministerie had er zich niet tegen gekant, dat de Heilige Vader gebruik maakte van het regt, door de grondwet gewaarborgd aan alle godsdienstige belijdenissen bij de wet erkend, om zich vrij en overeenkomstig hare behoeften te organiseren; het ministerie was dus te kort geschoten in zijn pligt jegens het protestantisme; het had men weet niet welke voorregten, welke supremacie geschonden, die, in spijt van de Konstitutie en de wetten, zekere protestantsche fraktien in Holland geloofden te kunnen vorderen. Den afkeer der protestantsche menigte kon men dus gemakkelijk opwekken tegen het ministerie, en zoo doende sloeg men twee groote slagen in eens: men wierp »dat zoo verafschuwde ministerie" omver — en in hetzelfde oogenblik, indien men de Katholieken niet verpletterde, hetgeen men echter niet had kunnen verwachten, men bragt ze voor het minst terug tot zekeren staat van vernedering en onteering, een toestand, die de verdraagzaamheid en zachtmoedigheid der Protestanten alleraangenaamst voorkomt.

Het orgaan der orthodoxe partij bond de kat de bel aan. Ziet, schreeuwde men, de Roomsche Bisschoppen staan gereed om den grond in bezit te nemen, door onze vaderen, na een strijd van tachtig jaren, veroverd op de afgoderij en het bijgeloof! Protestanten, houdt u goed. Weldra zullen die Bisschoppen zich hier vestigen als meesters; en wat blijft er dan anders voor ons over dan in ballingschap te gaan, als die arme en ongelukkige Madiai's."

De Hollandsche protestant houdt niet van tegenspoed, en het bloote denkbeeld van een ramp te zullen moeten verduren is hem onverdragelijk. Meer nog, die herinneringen uit den opstand zijner vaderen tegen den Spaanschen souverein maken altijd op hem een zekeren indruk, en eindelijk, het gevoel dat meenig Hollandsch protestant bezielt tegenover zijn katholieken landgenoot is vaak vlak het omgekeerde van hetgeen de christelijke liefde eischt Men kan dan nagaan welk een indruk die eerste woorden van het protestantsche orgaan als een vuurpijl daarheen geworpen, op de gemoederen maakten, bij de tijding van de herstelling der katholieke hierarchie; het was letterlijk een doodschrik. Terstond waren de geheime genootschappen er bij, en sloten zich aan om onder de massa eene beweging te verwekken, die in den beginne eene louter antipapistische moest schijnen, om straks over te gaan in eene antiministeriele, zich voorbehoudende om ze later tot eene anti-dynastische te maken, indien er zich eene gunstige gelegenheid toe aanbood.

»*Nu of nooit*," was de kreet, uitgestooten door hun orgaan, en herhaald door duizende stemmen van de pers. Zij verspreidden pamfletten in menigte, »Sedert »veertien dagen, schrijft men ons uit Amsterdam, »komen er in onze stad acht of tien woedende publika»tiën in het licht. De muren langs onze openbare stra»ten zijn bedekt met schotschriften, die dagelijks in »hevigheid toenemen. *Het Huis van Oranje zakt in »elkander, indien het zich nu niet wreekt van den »hoon, hem aangedaan door den Paus van Rome. Het »lot der Bourbons en der Stuarts zal het zijne wor»den, indien het duldt, dat Thorbecke het doodvonnis »van Nederland ten uitvoer legt! Geen redenering meer, »geen overweging! Dat de stem des volks zich late »hooren. Laat ons alle adressen aan den Koning tee»kenen, opdat hij het gevaar van ons afwere, 'twelk »ons bedreigt. Utrecht heeft de alarmklok geluid: laat »ons dat voorbeeld volgen!* LAAT ONS BEGINNEN *met adres»sen te teekenen, en dan zullen wij zien wat er verder* »TE DOEN ZAL STAAN!" Ziedaar hetgeen men van alle kanten hoort.

Het was dan tegen de Katholieken dat men het geladen had, maar ook tegen het ministerie hadden de raddraaijers hunne slagen gerigt. Een deel der *Dominees* sloot weldra met de orthodoxen en de geheime genootschappen aan om zijn deel te hebben in dit tooneel, en de zoogenaamde konservatieve partij stak mede de handen uit. Welk een rumoer en welk een gekrijsch ging er toen op. Men zou gezegd hebben dat de geheele wereld in eens dol was geworden. Men sprak niets anders, dan van het goed en bloed van onze vaderen, »de helden van den tachtigjarigen oorlog." Men riep het spooksel der *inquisitie* uit den afgrond op, om in het gevolg der bisschoppelijke hierarchie mede te gaan; zelfs liet men de dreigende figuren van *Lodewijk Napoleon, Keizer der Franschen* verschijnen, voor wien de Nederlandsche protestanten magtig veel eerbied gevoelen. Wij willen hier niet al de ongerijmdheden mededeelen, van welke de dagbladen en onze korrespondentien spreken, en door middel waarvan de aanvoerders der beweging de stomme verschrikking, der menigte bijna tot krankzinnigheid opvoerden. Het is niet mogelijk in een dagbladartikel op te geven al wat er bespottelijks en afschuwelijks is gesproken en gedaan; wij hopen later op dit alles terug te komen. Als ooggetuigen en slachtoffers, zullen de Katholieken van Holland aan het nageslacht overleveren en aan de openbare schandpaal van Europa de namen vast nagelen van die pligtvergetenen, welke de kunst hebben verstaan om een van nature braaf en gemoedelijk volk te prikkelen, met het eenige doel om hun haat te koelen en hun eerzucht voldoening te geven. Van onze kant, wij zijn in staat gesteld reeds nu te kunnen getuigen dat de protestantsche massa, welke de adressen aan den Koning heeft geteekend waarbij Zijne Majesteit, onbeschaamd gedrongen werd zich van inkonstitutionele maatregelen te bedienen, dat die massa zeggen wij, niet wist wat zij teekende. De een meende dat hij protesteerde tegen de wederinvoering der *auto-da-fes*, een ander wilde de *teruggave der Protestantsche Kerken aan de Katholieken* beletten, en in dien smaak meer. De Koning evenwel ontving die adressen, en het antwoord dat hij gegeven heeft op het adres der Protestanten van Amsterdam, een nabaauwing van het Utrechtsche adres, geeft de verlegenheid te kennen van Zijne Majesteit. Eene deputatie zamengesteld uit eenige notabele orthodoxen en eenige hoofden van het geheim genootschap *Unitas* bij welke zich de hoogleeraar des Amorie van der Hoeven had aangesloten, had zich belast om dit adres te overhandigen. Na er kennis van te hebben genomen, gaf de Koning aan de deputatie ten antwoord: »dat hij zijn volk zeer lief »had«, en dat hij zich gelukkig gevoelde te zien dat »ook het volk wederkeerig hem zeer lief had" Zijne Majesteit voegde er, wel is waar, de beruchte zinsnede bij, welke het ministerie Thorbecke heeft omver geworpen: *Mijne regering heeft mij vele treurige dagen opgeleverd!* maar dit werd niet tegen de petitionarissen maar tegen anderen gerigt.

Indien het ministerie Thorbecke den Koning verdriet heeft aangedaan, niet minder heeft het zulks veroorzaakt aan de orthodoxen, aan de geheime genootschappen, aan de zoogenaamde konservatieven en aan de tevreden *dominees*. Zij begrepen het antwoord des konings zeer goed, en van toen af besloten zij, zich van het ministerie, als de wettige buit der opgeruide beweging meester te maken. Dat was 't geheime doel 't welk men beoogde. Mannen van rang, dus schrijft men ons, hebben het zonder erg verklapt. »De regten der Katholieken, — »die »lieten zij zich uit — op eene organisatie van hunne »kerkelijke zaken, zijn onbetwistbaar, maar Thorbecke »moet er onder. Wij zien geen kans om hem omver te »werpen, daarom moet het volk tegen hem opgehitst »worden; en daarmede is alles afgedaan." Het ministerie Thorbecke is omvergeworpen, maar alles is nog niet gedaan; de fanatieken zijn in staat om de zaak verder door te drijven dan de politieken aangenaam zou wezen. Reeds zijn de Kamers gesloten en men spreekt van eene ontbinding der Tweede Kamer. Men rekent er op dat eene nieuwe Kamer, verkozen onder den indruk der protestantsche beweging, volmaakt zal instemmen met de bereids gevormde ontwerpen, dat ze genoegen zal nemen in eene herziening der Konstitutie en in het verheffen van het Kalvinismus tot godsdienst van Staat. Wij zullen maar niet zeggen, dat die schoone droom zich nog mogelijk verwezentlijken; want het is tien tegen een dat het wel een droom zal blijven; maar het is zeker dat men naar zoo iets heen wil. Er zijn thans mannen in Holland die de slapende waken.

Zie hier intusschen waarschijnlijker gissingen.

De zegepraal der volksbeweging zal onvermijdelijk tot anarchie leiden; het nieuwe ministerie zamengeflanst uit de gelederen de zoogenaamde behoudende partij, is blijkbaar slechts een ministerie van overgang, want het is aan 't bewind gekomen door een koalitie van vier partijen, die elk een geheel tegenovergesteld doel beoogen. Deze koalitie zal zich ontbinden, en de partij, die heden meester blijft van het terrein, heeft morgen alle andere partijen tegen zich. De geheime genootschappen en de revolutionairen wier werktuigen deze zijn, zullen na deel genomen te hebben aan den slag, ook deel willen hebben aan de overwinning. Wat zal er geschieden als men dit geeft, en wat als men het niet geeft? In ieder geval, zal de zegepraal gevolgd op deze door hen aangehitste volksbeweging ze niet nog woedender en driester maken? Zullen zij nu dezelfde middelen niet nogmaals aanwenden om eene revolutie te verwekken? zullen zij nu geen gebruik maken om de banden vaster aan te halen en zich te verstaan met de over Europa verspreide revolutionairen? De Hollandsche demokraten herinneren zich de rol, welke de Republiek der Vereenigde provinciën in de Zestiende eeuw heeft gespeeld; — en zij trachten naar iets dergelijks. Doch ook dit is een droombeeld, even als dat van de orthodoxen. Maar ze zijn sterk genoeg om van Holland te maken hetgeen hunne broeders en vrienden van Zwitserland hebben gemaakt: een revolutionair broeinest, een van die veilige schuilhoeken, een van die middelpunten, van waar een vernielende werking uitgaat. Indien ze slagen, wie voorziet dan het lot van het Huis van Oranje? De dag is misschien niet ver meer af dat de Koning der Nederlanden zal inzien, maar te laat, wat het zeide gehoor te geven aan de vijanden der Katholieken. Moest de houding van de laatsten in deze zoo moeijelijke tijdsomstandigheden hem niet voorlichten en ten les wezen? Ziet hier hoe een brief, dien wij van een hunner hebben ontvangen, eindigt:

»Te midden van den storm, betoonen zich de Nederlandsche Katholieken waardig hunne moeder de H. Kerk. Zij zijn niet bang, zij maken ook geen opstand; maar zij bidden en zij waken."

Aan de Redaktie van den *Tijd.*

In den storm tegen ons, *als Katholieken* opgewekt, heb ik gezwegen; nu die over een man van eer is losgebroken en eenen zwaren Eik uit het Bosch geveld heeft, en men daarover juichtoonen aanheft, zal ik *als Hollander* spreeken.

Waar ik bepaaldelijk over wil spreken, is het verachtelijke rijm, aangehaald (onder meerderen) in uw N°. 1327, van 26 April:

»Hij viel!"

Juichtoon op den val van het Ministerie Thorbecke. Hij viel: Oldenbarneveldt; hij viel: de Witt; hij viel: Thorbecke! — Zoolang ik in het nog vrije, weldra geketende, Nederland zal mogen denken, zal het beeld van dit driemanschap mijne gedachten bezig houden.

In den storm bij gelegenheid der Bisschoppelijke benoeming opgewekt, kon men der misleide menigte veel vergeven; maar aan de mannen van kwaden wil, die tegen beter weten aan, den storm hebben doen ontstaan om de kontrôle over hunne administratie te ontduiken; aan de waardige zonen van hen, die Oldenbarneveld en Jan de Witt door hunne tongen hebben vermoord, kan geen regtgeaart Hollander het vergeven, dat zij ons vaderland en onzen naam zoo eenen smaad aandoen, van te juichen over hunnen (niet onzen, niet Nederlands) gevallen vijand. Dat is laag, en zoude zonder protest daartegen, bij ieder regtgeaard vaderlander en overal in het Buitenland eenen eeuwigen en welverdienden blaam op den Hollandschen naam werpen!

Eere den strijder, die op het veld van eer met de wapens in de hand bezweek!

's GRAVENHAGE, 25 April. Men verneemt dat H. M. de Koningin-Moeder [illegible] verlaten.

— Volgens de geruchten, die heden in omloop zijn, zullen de Kamers der Staten-Generaal *niet* worden ontbonden. Wat nu van die tegenstrijdige geruchten, welke van den eenen op den anderen dag elkander verspreid worden, waarheid is, zal de tijd moeten leeren.

— Z. Exc. de minister van Buitenlandsche Zaken, de heer *van Hall*, zal morgen een groote diplomatiek diner geven.

— Z. Exc. de baron *d'André*, minister van Frankrijk, zal aanstaande Donderdag een groot diplomatiek diner geven, waartoe de nieuw benoemde ministers zijn uitgenoodigd. Z. Exc. de Britsche gezant, sir R. Abercromby, zal Dingsdag mede een dergelijk diner geven.

— Men verneemt, dat de nieuw benoemde ministers bij cirkulaires aan de besturen, kollegiën en ambtenaren, tot hunne departementen ressorterende, van hunne optreding hebben kennis gegeven.

— De gewone audientiën van den Minister van Binnenl. Zaken zullen worden gehouden des Zaturdags ten 12 ure.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 April. De Keizerin heeft een som van 10,000 fr. uit haar eigen fondsen doen toekomen aan de weldadige vereeniging genaamd *les petites Soeurs*, om te voorzien in hare dringende behoeften.

— Binnen kort verwacht men den Bey van Tunis alhier. Onder de regering van Lodewijk Filips heeft die afrikaansche vorst ook reeds Parijs bezocht.

— Te Flers, departement Orne, hebben de metselaars, timmerlieden en schrijnwerkers, daartoe door kwaadwilligen opgeruid, den arbeid gestaakt. Er hebben ettelijke arrestatien plaats gehad.

— De *Patrie* bewijst dat de hoofdstad van Turkije door hare ligging en 50,000 man sterke bezetting voor overrompeling van Ruslands zijde geheel veilig is, doch het blad herhaalt de verzekering dat men een vreedzamen afloop der zending van vorst Menchikoff hopen mag.

MADRID, 19 April. In het programma van het nieuwe Spaansche ministerie wordt het een en ander beloofd, op de gewone wijze voor die staatsstukken gebruikelijk.

B. v. De Cortes zal men *ter gelegenertijd* bijeen roepen om ze eenige nieuwe wetsontwerpen voor te stellen. Maar bovenal zal men beproeven wat men kan om het openbaar krediet en de nationale welvaart te bevestigen en te vermeerderen. Naar veler oordeel echter is het programma in zulke dubbelzinnige bewoordingen opgesteld, dat het der natie weinig vertrouwen kan inboezemen. Wat het ministerie eigentlijk wil is moeijelijk te gissen, wijl het de hoofdkwestien onaangeroerd laat of ze in een nevel van voor allerlei uitlegging vatbare woorden behendig tracht te verbergen.

Bereids zijn er benoemingen geschied voor aanzienlijke betrekkingen, die den zin van het programma op eene niet zeer geruststellende wijze verduidelijken. Men vreest dus nog altijd, in weerwil der betuiging, dat het ministerie een gewelddadige hand zal slaan aan de konstitutie.

De heer Aylion, gezant te Weenen, heeft de hem aangeboden portefeuille geweigerd. Ofschoon hij tot de konservatieve partij behoort, is de heer Aylion den konstitutionele regeringsvorm zeer genegen.

Men spreekt voorts te Madrid van eenige veranderingen, die er plaats zouden grijpen in het personeel der Spaansche diplomatie. Uithoofde van zijn gezondheidstoestand zou de heer Donoso Cortes zijn ontslag hebben gevraagd als gezant te Parijs. De diplomatieke betrekkingen te Parijs, Weenen en Rome zouden door staatslieden worden vervuld. Men houdt het er echter voor dat die geruchten voorbarig zijn.

— De *Clamor Publico* en *Diario Espagnol* zijn heden weder in beslag genomen.

ENGELAND.

LONDEN, 23 April. Het Huis der Lords heeft gisteren gestemd over eene tweede lezing van de bill betreffende de reservefondsen der geestelijkheid van Canada, welke fondsen als het oorspronkelijk en regtmatig eigendom der Kolonisten, het gouvernement zich voorstelt tot haar oorspronkelijke bron terug te leiden. De hertog van New-Castle heeft de wet verdedigd op grond van de geschiedenis dezer fondsen; de bisschop van Exeter daarentegen heeft de wet hevig bestreden en haar voorgesteld als kerkroof, die stellig door des Hemels wraak zou worden achterhaald. Desniettegenstaande is de tweede lezing doorgegaan.

— Lord Derby — dus wil men — zou met het meerendeel der Iersche leden van het Parlement zich hebben aangesloten ter bestrijding der door het bewind voorgedragen begrootingswet. Het ministerie zou zulks echter zonder vrees te gemoet zien, zich sterk wanende tegenover elke oppositie. Indien men staat kan maken [illegible] den, alsdan zou het [illegible] wezen tot eene onverwachte ontbinding van het Parlement, namelijk indien een der hoofdartikelen van het budget mogt worden verworpen.

— De *Standard* heeft berigten uit Konstantinopel van den 7, waarin nog wordt opgegeven van de vriendelijke en vleijende ontvangst, waarmede de Sultan den Engelschen ambassadeur Lord Streford Radcliffe, heeft bejegend.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 25 April. Voor dat de Tweede Kamer het besluit nam, waarbij het beginsel van het wetsontwerp op de vreemde drukwerken werd verworpen, had de Kamer voorloopig een amendement aangenomen van de katholieke fraktie, houdende beperking van de kracht der wet, indien zij mogt worden aangenomen, tot de werken buiten Duitschland gedrukt, hetgeen den invoer in Pruissen van elk geschrift, dat binnen de grenzen van het bondgenootschap het licht zag, zou hebben veroorloofd.

ITALIE.

Men schrijft uit Rome, den 15 April heeft het op de heuvels van Albano en Tusculum gesneeuwd, en zag men ook ijzel op eenige weilanden nabij den berg; een vreemd verschijnsel bij Italiës klimaat, medio April. Volgens partikuliere brieven is de thans afgeloopen winter de strengste geweest, die sedert 143 jaar te Rome heeft geheerscht.

BELGIE.

BRUSSEL, 25 April. Alhier is de treurige tijding ontvangen van het overlijden des beroemden landschapschilders Calame, in de kracht van zijn leven.

STADSNIEUWS.

In de 220ste Staats-Loterij zijn in de 1e Klasse bij de 2e Trekking prijzen van f 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N° 11602, 559, 9011 en 3262 ieder f 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 26 April.

BEVALLEN (22 April): C. J. Lamberts, geb. Donker Curtius, D. — (23 April): A. Molenkamp, geb. Klinkert, Z. — (25 April): C. S. W. Kerber, geb. Nijhoff, Z.

OVERLEDEN (20 April): C. H. Meijer, 57 j. — (21 April): L. J. Bosman, 27 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			25 APRIL 4½ u. gebl.	26 APRIL		4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	62 11/16	62¼	a	63	62¾
Dito Dito	3	»	73¾	73⅞	»	74⅛	74⅛
Dito Dito	4	»	93	93	»	93⅝	93⅜
O. I. Leening 1844	4	»	93		»		
Amortis. Syndic.	3½	»	92¾		»		
Handel-Maatschappij	4½	»		121½	»		
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»			»		
Aand. Holl. S. M.					»		
Obligatien	»	»			»		
BELGIE, Obligatien 1844	»	»			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½	»			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	»	52½		»		
FRANKRIJK, Obligatien	3	»			»		
SPANJE Nieuwe	1	»	23⅞	23⅞	»	24	24
Dito	3	»	47½	47⅝	»		
Dito Binnenl. à 6/m.	»	»	42 1/16	42¾	»	42 13/16	
Coup. Bewijzen			7	7	»		
Amortisable Schuld		»	5⅝		»		
PORTUGAL te Londen	5	»	41½	41½	»		
Dito Dito	4	»	39	39	»	39¼	39¼
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	107¾	107½	»	107⅞	
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	107	106⅞	»	107	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	97	97⅝	»		
Dito	4½	»			»		
Dito bij *Hope*	4	»	94½	94⅝	»	94¾	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	91½	91½	»		
Dito bij id. 5de Serie	4	»	91½		»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»	73		»		
Cert. van dito	»	»	73½		»		
POLEN, Certifikaten	4	»		86½			
Dito Aand. à fl. 300							
Dito met Lot. à 300							
AMERIKA, Bank-Actiën			5				
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f				80⅞	»	81¼	
OOSTENRIJK, Metalliek	5	pCt.	81	41⅝	»		
Dito 1847	2½	»	41¾	41½	»	41 13/16	
Dito 1851	2½	»	41½	93	»		
Dito 1849	5	»	93		»		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		f			»		
Dito	4	»		93	»		
Letter B	5	»	93		»		
Aand. met Loting fl. 500		f			»		
Nieuwe dito	250				»		
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5	pCt			»		
BRAZILIE te Londen 1824	5	»	99		»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
Dito £ 200		»			»		
PERU	5½	»			»		
MEXICO Nieuwe	3		[illegible]				
VENEZUELA à £ 100			[illegible]				
[illegible]			[illegible]				
[illegible]							
[illegible]		4½			»		
[illegible] 7⅝, 8.							

De markt was heden in Binnenl. fondsen zeer geagiteerd, en blijven de prijzen na verscheidene fluktuatien, door eenige kooporders algemeen iets beter. Buitenl. fondsen leverde daarentegen niet veel bijzonders op, de meeste soorten blijven vast op hunne vorige prijzen, alleen Russische waren iets flaauwer en Grieken merkelijk hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f	56 7/16	Livorno	2/m.	f	39¼
„	zigt	„	56⅞	Napels	„	„	81¼
Bordeaux	2/m.	„	56⅛	Petersburg	„	„	1,86¼
„	½/m.	„	56⅜	Weenen	6/w.	„	32
Madrid	3/m.	„	246	Augsburg	„	„	35⅝
Cadix	„	„	247	Frankfort	„	„	98¾
Seville	„	„	243	Hamburg	2/m.	„	35⅛
Bilbao	„	„	244	„	zigt	„	[illegible]
Lissabon	„	„	41½	Londen	2/m	„	[illegible]
Porto	„	„	41½	„	zigt		[illegible]
Genua	2/m.	„	46¾	Rotterdam			[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 25 April. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840/1842 5 pc. 98½; 1848, 98½; Spanje 1—3 pc. 23½; Binnenl. 3 pc. 42⅝; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84½.

PARIJS, 25 April. Fransche 3 pc. 80,55; id. 4½ pc. 103,40; Bank-Aktien —,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanie 1—3 pc. —; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 42½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. —,—; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. —; Rusland 4½ pc. 101⅞; Metall. 5 pc. —.

MADRID, 21 April. Spanje 3 pc. 43⅝; 1—3 pc. 24 1/16; Cert. Coup. 4; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 25 April. Cons. kont. 100¾ a 100⅞; op tijd 100¾ a 100⅞; Braz. 100 a 103; 1829/39 — a —; Den. 3 pc. — a —; 5 pc. — a —; Ecuad. 6⅜ a 6⅝; Gren. 23¼ a 23¾; Uitgest. 11¾ a 11⅞; Mexiko Nieuwe 27⅝ a —; Peru 4½ pc N. 88¾ a 89¼; Uitgest. 68 a 68½; Rusl. 1822 5 pc. 119 a 120; (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 40½ a 40¾; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅞ a 24⅛; 3 pc. 48 a 48½; Coup. cert. 6⅞ a 7⅛; Passive 5½ a 5⅝; Holl 2½ pc. 65½ a —; id. 4 pc. 96½ a 97; Venez. 39 a 40; Uitg. 17 a 18; Wissel op Amsterdam f —.—; Grieken 10⅝ a —.

WEENEN, 25 April. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 94¼; Bank-Actien 1446; Wissel op Londen 10.49; Zilver 9¼.

FRANKFORT, 25 April. Met. 5 pc. 85¼; A 5 pc. 85¼; 2½ pc. 44; Bank-Actien 1560; Darmst. Loten fl. 50 99⅛; id. fl. 25 32½; Badensche Loten fl. 50, 70¾; id. fl. 35, 40½; Nassausche fl. 25, 29¾; Holl. 2½ pc. 64, id. 4 pc. 96; Sardinische 43½; Wissel op Weenen 109⅛.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 26,85	a —	Pruissische	f 34⅝	a —
Napelsche	- 25,25	„ —	Spaansche	- 2,46	„ —
Div. in £St.	- 11,72½	„ —	Hamb. Russ.	- 36¾	„ —
Eng. Russen	- 12,10	„ —	Russ. in Z. R.	- 37⅛	„ —
Fransche	- 56⅞	„ —	„ Pap. „	- —	„ —
Belgische	- 56⅜	„ —	Pools. in Fl.	28	„ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,80	a	9,90
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,80	»	11,90
» Pistolen	» 9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,45	»	9,55

Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11¼ à 11¾ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	»	2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	»	1,7[illegible]
Zilver 1000 à 980	f —,—	à	—,—
» 900 » 700	» 104,50	»	105,—

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 25 April. Heden zijn verkocht 33 vn. Maryland Tabak, per *Mississippi*.

Meekrappen. De aanvoer was heden zeer beperkt, en de vraagprijzen waren ruim zoo hoog als den vorigen marktdag.

Tot de vorige noteringen was er wel kooplust, waartoe echter weinig is gedaan.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 25 April. Tarwe. Puike O. Zeeuwsch, Vlaams. en Overm. 1850 en 1851 f 297, 324; mindere f 276, 291; puike n. Zeeuws., Vlaams. en Overm. 1852 f 282, 307½; middelsoort f 195, 222; geringe f 180, 192; Blaauwe f 180, 198; Zomer f 240, 255. — 162, 164/2 ℔ N. Hoogl. Kleefs. f 310, 320; 163/2 ℔ Bovenlandsche Ris f 295; 156/2 ℔ Bovenl. f 255; 158/2 ℔ Meursche f 278; 160/2 ℔ Kubanka f 270. — Rogge. Zeeuws. en Vlaams. jar. f 195, f 207; Noordbrab. dito f 186, 198; Zeeuws. en Vlaams. nieuwe f 189, 213; N. Noordbrabandsche f 186, 201. — 146/2 ℔ Nieuwe Fransche f 200; 150/2 ℔ jarige dito f 190; 150/2 ℔ Pruissische f 200; 150/2 ℔ Odessa f 198; 149/2 ℔ Galatz f 186; 142, 143/2 ℔ Archangel f 178, f 180, 185. — Gerst. Nieuwe Zeeuws. en Vlaams. Winter f 147, 162; dito dito en dito Zomer f 141, 159. — Haver. Zeeuws. en Polder Korte f 81, 111; Nieuwe dito en dito Voeder f 63, 90. — Boekweit. Noordbrabandsche op 140/2 ℔ f 208, 210, 212, f 215; Grove Fransche f 175, 180, 183, f 188, f 189; Fransche f 170; Fijne Fransche f 164, 168. — Boonen. Nieuwe Zeeuwsche Paarden f 171, 180; Nieuwe Duiven f 204, 217½; Walchers. Witte f 315, 336; Zeeuws. dito f 276, 306; Walchers. Bruine f 352½, 375; Zeeuws. Bruine f 300, 330. — Erwten. Nieuwe Walchers. Blaauwe f 243, f 273; Dito Zeeuwsche ordinaire f 218, 252; dito dito groote f 270, 288; dito dito Witte f 210, 225; dito dito Graauwe f 270, 330; dito Geldersche dito f 360, 420. — Koolzaad. Verkocht: puik Walchersch 57 £ Zakgoed. — Bruin Mosterdzaad, nieuw f 13, 14, Geel dito dito f 10, 11 per Mud. — Raapkoeken f 68, 72. Lijnkoeken f 90, 115 pr. 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 160, 162/2 ℔ Nieuwe Bovenl. Ris f 277, 280, 290; 163/2 ℔ Petersburger Kubanka f 300. — Rogge. 150/2 ℔ Kaukasus f 190, 195; 146/2 ℔ Odessa f 182; 142/2 ℔ Nieuwe Archangel f 177; 143/2 ℔ Archangel f 180. — Gerst. 129/2 ℔ Koersche te Schiedam f 216; 132/2 ℔ Mannheimer f 182. — Koolzaad. Puik jarig Zeeuwsch Gestort 58 £; puik nieuw Zeeuwsch Gestort 58 £. — Lijnzaad. 114/115 ℔ Odessa f 316.

SCHIEDAM, 25 April. Gerst. Verkocht: 129/2 ℔ Koersche f 216 3/m.; 132/2 ℔ Manheim. f 182 6/w. — Moutwijn f 15,50; Jenever f 19, Amst. Proef f 20,25, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 25 April. S. Mathews, Eutow, Boston. - T. van der Borden, Fortuna, Villanova. - J. B. Goosens, Klazina Gerardina, Marseille.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 25 Febr. op 9° N. Br. 27° W. L. Louise Roeloffiene, kapt. Struik, van Amst. n. Amboina.

Den 29 Maart op 27° N. Br. 42° W. L. Alblasserdam, kapt. Pott, van Bat. n. Rott.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 26 April in lading naar:

Keulen	J. Noll Jr., Catharina.
„	H. Willemse, Colln N°. 6.
Mainz	K. Rau, Jonge Pauline.
Manheim	J. J. Reyndorp, de Kust van Brazilien.
Heilbron	M. Ludwig, Helena.
Weesel	E. F. Beijer, de Hoop.
Duisburg	J. L. Arcra, Ondine.
Dusseldorp & Neus	J. H. W. van Booven, Niederrein N°. 1.
Ludwighaven	J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Frankf., *Coblentz* en *Manheim*	J. Rausch, Frankf. N°. 5.
Urdingen & Ruhrort	J. Willemsen, Jonge Maria.

Rijnhoogte. KEULEN 24 April 15 vt. 0 dm.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Op Maandag 25 April, des middags ten 12 ure.

N° 1. De Katoen-Plantaadje *Esthers-Rust*, in het Kanaal der Warappe-Kreek, groot 850 Akkers, met eene Negermagt van 158 Hoofden; f 14500, f 18000, F. J. Everard.

2. De Koffij-Plantaadje *Barbados*, als voren, groot 500 Akkers, met eene Negermagt van 205 Hoofden; f 15500, f 3000, G. J. Boelen.

3. De verlatene Plantaadje *Kulenkamp Spruit*, in het Kanaal van Klein Matapica, groot 500 Akkers; f 300, f 2200, Denzelfden.

Des avonds ten 5 ure.

N° 1. Een Huis, Achterhuis en Erve, Oude Waal, N 22; f 7550, f 600, H. G. Scheltema.

2. Een Huis, Achterhuis en Erf, Prinsengracht, HH 307; f 6000, f 400, Denzelfden.

3. Een Huis en Erf, Kloveniersburgwal, C 311, f 3725, J. F. Schutte.

4. Een Huis, Loods en Erve, Lindengracht, QQ 311; f 1625, R. W. Hartgerink.

5. Een Huis, Tuin en Erve, Anjeliersgracht, PP 376; f 3350, f 200, J. F. Schutte.

6. Een Huis, Achterhuis en Erven, Boomstraat, PP 616 en 617; f 2475, f 25, P. D. Lusink, Jr.

7. Een Huis en Erve, Lindengracht, PP 111; f 2475, f 25, P. Palmboom.

8. Een dito, Lindenstraat, PP 705; f [illegible], f [illegible], H. F. Straatman.

9. Een dito, Goudsbloemstraat, QQ 456; f 1850, f 250, P. Palmboom.

10. Een dito, Lindengracht, QQ 314; f 600, G. van Heerde.

11. Een dito, Lijnbaansgracht, QQ 335; f 490, f 10, H. F. Straatman.

12. Een dito, Tigchelstraat, PP 293; f 700, Denzelfden.

13. Een dito, Tuinstraat, OO 179; f 400, f 25, P. Palmboom.

14. Een dito, Lijnbaansteeg, G 433; f 2650, J. N. A. Meijer.

15. Een dito, Nieuwendijk, L 321; f 6400, H. G. Scheltema.

16. Een dito, Gasthuismolensteeg, LL 98; f 1575, f 50, H. Beije.

17. Een dito, Voetboogstraat, D 2; f 1400, J. F. Schutte.

18. Een dito, Droogbak, TT 48; f 5900, f 100, S. Willeumier.

19. Een Huis, Achterhuis en Erve, Haarlemmerdijk, TT 410 en 411; f 5900, f 35, J. B. Plaat.

20. Een Huis en Erve, Singel, L 697; f 3500, R. W. Hartgerink.

21. Een Huis, Tuin en Erf, Vijzelstraat, X 611; f 3300, Opgehouden.

22. Een Huis, Tuin en Erve, Laurierstraat, FF 66; f 2500, Opgehouden.

23. Een Buitenverblijf, bezijden het R. K. Kerkhof, op het Kerkpad, XX 506 à 9; f 3000, Opgehouden.

24. Een Huis en Erve, Groote Kattenburgerstraat, T 814; f 1025, f 25, R. W. Hartgerink.

26. Een Huis, Achterhuis en Erve, Zwanenburgerstraat, P 258; f 3000, Opgehouden.

27. Een Huis en Erve, Raamstraat, HH 97; f 1600, f 50, R. W. Hartgerink.

28. Een dito, Bergstraat, RR 23; f 2525, f 70, J. F. Schutte.

30. Een Pakhuis en Erve, Korte Leidsche Dwarsstraat, CC 184; f 3475, f 30, R. W. Hartgerink.

31. Het Buitenverblijf *Slotzicht*, aan den Amsteldijk, over de Schollenbrug, N° 441; f 5000, f 50, G. Moele.

N° 25 en 29 zijn niet geveild.

ADVERTENTIEN.

(2821) Bevallen van eene welgeschapen *DOCHTER*, W. A. VALENTIN, geb. WOUTERS.

HELMOND, 24 April 1853.

Eene Weduwe zonder Kinderen, van de R. K. Godsdienst, voorzien van goede aanbeveling, wenschte zich gaarne geplaatst te zien als **HUISHOUDSTER** of **JUFVROUW VAN GEZELSCHAP** of tot **OPPASSING EENER ZIEKELIJKE DAME**, onverschillig waar. Zij beveelt zich in de attentie van die hierop reflecteren, zullende op geen groot salaris gelet worden. Adres met *franco* briefjes lett. D. bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis. (2827)

In een Magazijn van Schrijfbehoeften, verlangt men zoo spoedig mogelijk een JONG MENSCH, van goeden huize, R. C., niet beneden de 18 jaar, tegen genot van kost, inwoning en salaris, de Fransche taal magtig zijnde, eene goede hand schrijvende en bewijzen van goed gedrag kunnende produceren. Men gelieve zich te adresseren in persoon of met *franco* brieven onder de letters P. T. bij P. J. VAN LEEUWEN EN ZOON, Spuistraat, te 's Hage. (2817)

Een 19jarige Jongeling van de Katholieke Godsdienst, die den Derden Schoolonderwijzersrang bezit, en daarbij niet onervaren is in de beginselen der Fransche en Hoogduitsche taal, wenschte zich gaarne als **ONDERMEESTER** geplaatst te zien, in eene school, waar hij gelegenheid kon vinden, om zich in de theorie en de praktijk van zijn vak verder te bekwamen. Adres met gefrankeerde brieven, onder letter H. aan den Boekhandelaar N. VERMEULEN te *Zevenaar*. (2826)

(2813) Bij den Boekdrukker J. F. A. BEUKMAN, Raamsteeg bij de Appelmarkt te Amsterdam, is op heden van de pers gekomen:

DE TWEEDE DRUK VAN

DE BISSCHOPPEN.

Een woord van bemoediging en liefde in deze dagen.

(*Voor Rekening van den Schrijver.*) Prijs 25 Cts.

Wordt niet in commissie verzonden.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

DE KATHOLIEKE

KERKREGELING

IN ONS VADERLAND,

DOOR

J. A. ALBERDINGK THIJM.

Prijs 20 Cents.

De reeds bestelde exemplaren zullen morgen verzonden worden.

Bij denzelven is nog verkrijgbaar:

KORTE OEFENINGEN

VOOR DE

MAAND MEI,

TER EERE DER H. MAAGD MARIA.

Met 30 Staalplaten.

voor iederen dag der maand, fraaije uitgaaf met roode kaders, in kartonnen bandje.

Prijs 60 Cents, in plaats van f 1.40.

NEDERLANDSCHE RIJN-SPOORWEG.

ZOMERDIENST, ***beginnende 1 Mei.***

VAN AMSTERDAM NAAR ARNHEM.

Vertrek van Amsterdam.	Abcoude.	Vreeland.	Nieuwersluis.	Breukelen.	Maarsen.	Van Utrecht.	Zeist Driebergen.	Maarsbergen.	Veenendaal.	Ede.	Aankomst te Arnhem.
7^{25}	7^{42}	7^{50}	8	8^{7}	8^{15}	8^{35}	8^{53}	9^{10}	9^{33}	9^{47}	10^{15}
10^{45}	11^{2}	11^{10}	11^{20}	11^{27}	11^{35}	11^{55}	12^{13}	12^{30}	12^{53}	1^{7}	1^{35}
†4^{30}	4^{47}	4^{55}	5^{5}	5^{12}	5^{20}						
6^{14}	6^{34}	6^{39}	6^{49}	6^{56}	7^{4}	7^{24}	7^{42}	7^{59}	8^{22}	8^{36}	9^{04}
*4^{30}	4^{47}	4^{55}	5^{5}	5^{12}	5^{20}	5^{40}	5^{58}				

VAN ARNHEM NAAR AMSTERDAM.

Vertrek van Arnhem.	Ede.	Veenendaal.	Maarsbergen.	Zeist Driebergen.	Van Utrecht.	Maarsen.	Breukelen.	Nieuwersluis.	Vreeland	Abcoude.	Aankomst te Amsterdam.
6^{55}	7^{25}	7^{41}	8	8^{17}	8^{43}	8^{55}	9^{03}	9^{14}	9^{20}	9^{28}	9^{45}
11^{40}	12^{3}	12^{26}	12^{45}	1^{2}	1^{28}	1^{40}	1^{48}	1^{59}	2^{5}	2^{13}	2^{30}
					†6	6^{12}	6^{20}	6^{31}	6^{37}	6^{45}	7^{2}
7^{30}	7^{58}	8^{16}	8^{35}	8^{52}	9^{18}	9^{30}	9^{38}	9^{49}	9^{55}	10^{3}	10^{20}
				§7^{6}	7^{32}	7^{44}	7^{52}	8^{5}	$8^{[illegible]}$	8^{17}	8^{34}

† Deze Treinen loopen slechts op Werkdagen.
* Deze Trein loopt op Zon- en Feestdagen tot Zeist-Driebergen.
§ Deze Trein loopt op Zon- en Feestdagen in plaats van die van 6 ure van Utrecht.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.